

ἀτοπον τοῦτο ; φασὶ δὲ, ἀλλὰ καὶ περιτομὴν ἔχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ αὕτη δὲ τῷ Κρόνῳ προσήκει. Πρῶτον μὲν οὐ συνορῶσιν, ἥτι ἐκτέμνει ὁ Κρόνος· οὐ γὰρ περιτέμνει, ἀλλ' ἀνακόπτει, ἀπεκνίαν μὲν προξενῶν ὑπεναντίως τῷ Θεῷ, λέγοντι, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε (Γεν. 1, 28), ὃ πληροῦται διὰ τῶν παιδογόνων ὀργάνων· εἰς δὲ ἀρρένομιξίας ἄγων αὐτοὺς, ἀποστερεῖ τοῦ κατὰ φύσιν· ἔπειτα δὲ ἀγνοοῦσιν, ὅτι οὐ Μωϋσῆς νομοθετεῖ τὴν περιτομὴν, ἀλλὰ τῷ Ἀβραάμ ὁ Θεὸς δίδωσι πρὸ τεττάρων ἢ πέντε γενεῶν τῆς Μωϋσέως νομοθεσίας· Ἀβραάμ τῷ ἀπὸ Περσίδος ἤκοντι, ἔνθα Κρόνου οὐδεμίαν μνήμη τυγχάνει. Ἔδει δὲ αὐτοὺς συνιέναι, ὅτι ἐξ περιτομῆς καὶ σάββατον τιμᾶ Μωϋσῆς διὰ τὸν Κρόνον, πολλῶν μᾶλλον ἔδει κηρύσσειν αὐτὸν ἐκεῖνον, καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ μυθευομένους γεγενῆσθαι θεοὺς. Εἰ δὲ τὸ ἐναντίον, καὶ ἀναιρεῖ βωῶν· Κύριος ὁ Θεὸς σου εἰς ἐστὶ (Δευτ. vi, 4)· καὶ, Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι· καὶ, Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλόν· καὶ πάλιν, Οὐ ποιήσεις παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω (Ἐξῆδ. κx. 3, 4)· καὶ μαχόμενος τῷ θυμῷ τοῦ πολυτέχνου καὶ πολυδόρου Κρόνου, πῶς τὸ σάββατον καὶ τὴν περιτομὴν τιμᾶ δι' ἐκεῖνον, ὃν οὔτε εἶναι φησι, πάσαις ταῖς τῶν ἔθνικῶν δόξαις ἐναντιούμενος ;

CAP. XXXII, vers. 4. Καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπλασεν αὐτὸ ἐν γραφίδι· καὶ ἐποίησεν αὐτὸ μόσχον χωνευτόν.

Διοδώρου. Τί δήποτε τῷ λαῷ κοινωνήσας Ἀαρῶν

(1) Ἰσ. ἐπιμόνων, ἢ ἐπιμενόντων.

τῆς μοσχοποιίας, οὐ μείζονα κόλασιν ὑπέσχε μᾶλλον, ὡς καὶ ἀδελφὸς ὢν Μωϋσέως, καὶ τῶν θαυμάτων, τῶν διὰ Μωϋσέως ὑπηρέτης ; Ἡ δὲ δὴλον ὅτι τῆς μὲν ἀσεβείας τὸν λαὸν οὐκ ἀπεδέξατο, πολλὴν δὲ καὶ ἄλογον ἰδὼν τὴν ὀρμὴν, ἐπιμένων (1) αὐτῶν καὶ παρακελευομένων χωνεῦσαι καὶ ποιῆσαι θεοὺς, δεῖσας μὴ ποτε αὐτὸς παραιτήσεται, ἐφ' (2) ἕτερον ἔλθοιεν ἄρχοντα, καὶ ὁδηγὸν αὐτοῖς τῆς ἀσεβείας, οὕτω τε τὰ πάντα συγχύσεως πληρωθεῖ· δοκεῖ μὲν αὐτοῖς συντεθεῖσθαι, μελλήσεις δὲ καὶ ὑπερθέσεις ἐπινοεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον τῶν γυναικῶν τὰ ἐνώτια σφῶς ἀπαιτεῖ. Φιλόκοσμον γὰρ τὸ γυναικῶν γένος, οὐκ εὐκόλως τῶν εἰς τοῦτο συντελούντων ἀποστερούμενον. Ὡς δὲ καὶ τούτων προετιμᾶτο ἡ ἀσέβεια, καὶ τὰ ἐνώτια ἐν χερσὶν εἶχεν ὁ Ἀαρῶν, χωνεύει μὲν τὸν μόσχον, καὶ γλύφει γραφίδι, καὶ τέως ἂ βούλονται ποιεῖ, τρίτον τὸν χρόνον, ἕως παραγένηται Μωϋσῆς, καὶ πάντα διορθωθεῖ. Τῇ δὲ ἐξῆς θυσιαστήριον οἰκοδομεῖ τῷ Θεῷ, καὶ θυσίαν προσάγει, ὅτι τὸν μόσχον βικασθεῖς ἐποίησε. Σαφέστερον γοῦν Μωϋσῆς μετὰ ταῦτα λέγει τοῖς Ἰσραηλίταις, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, καθ' ὃν ἐμοσχοποίησατο, κούχημ ὑπὲρ Ἀαρῶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ (Δευτ. ix, 20) Πρὸ δὲ τούτου τὸ μέγιστον, προσρῶν ὁ Θεὸς τοὺς ἐξ αὐτοῦ ἁγίους, τὸν Σαμουὴλ, τὸν Ἠλίαν, τὸν Ἰησοῦν, τὸν Ἰωσεδὲκ, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, καὶ ἄλλους μυρίους, ἐτήρησε τὸν Ἀαρῶν τῇ ἱερωσύνῃ διὰ τοὺς ἐξ αὐτοῦ.

(2) Καὶ ἐφ' ἕτερον, ὀρθότερ.

FRAGMENTA IN DEUTERONOMIUM

(Ex eadem Catena Nicephori.)

CAS. I, vers. 1. Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάγησε Μωϋσῆς, κ. τ. λ.

Διοδώρου. Τὸ προοίμιον διδάσκει τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐλέχθη· πέραν γὰρ φησὶ, τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· Ἀκόλας δὲ καὶ Σύμμαχος, ἐν τῇ ομαλῇ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· οὕτω γὰρ καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἰουδαίας ὁρέων· ἐπισημαίνεται δὲ καὶ τὸν χρόνον.

Vers. 5. Ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῆ Μωᾶβ, ἤρξατο Μωϋσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον, λέγων.

Διοδώρου. Ἐπειδὴ ὁ μὲν Θεὸς τὴν δύναμιν ἀπεκάλυπτεν, ὁ δὲ Προφήτης τῇ ἑαυτοῦ γλώττῃ ἐκέχρητο πρὸς παράστασιν τῶν δεδηλωμένων, διασάφησιν λέ-

γει τὴν προφητικὴν φωνήν, οἷα παριστῶσαν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐρημένα.

CAP. XXXIII, vers. 6. Ζήτω Ρουβὶμ, καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.

Διοδώρου. Ἐπειδὴ Ἰακώβ ἀποθνησκῶν κατηράσατο τῷ Ρουβὶμ, λέγων· Ὡς ὕδωρ μὴ ἐκξέσῃς· ζήσεις (Γεν. κlix, 4)· ὁ Μωϋσῆς εὐλογῶν, φησὶ· Ζήτω Ρουβὶμ, καὶ μὴ ἀποθανέτω. Ἀμφότερα δὲ καλῶς. Ὅτε γὰρ πατήρ καταράται· αὐτῷ ὡς τῇ παλλακῇ συνεληθόντι, τοὺς ἐξῆς παιδεύων καὶ φοβῶν· καὶ Μωϋσῆς δικαίως εὐλογεῖ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ μόνος ἐφείσατο τοῦ Ἰωσήφ, ὅτε ἀνελεῖν αὐτὸν ἐβούλοντο οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Ἀτοπον δὲ τὴν, κατάραν μὲν προχωρῆσαι κατὰ ἡμαρτηκότος, εὐλογίαν δὲ μὴ δοθῆναι κατορθώσατι.